

شماره: ۱۴۰۳/۲۵۶۹۰۲	بخشنامه به دستگاه های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۴۰۳/۰۵/۳۰	
موضوع: ضوابط بناهای درمانی بیمارستانی	

در چهارچوب ماده (۳۴) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور، ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه و به استناد تبصره (۲) ماده (۴) «نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور» موضوع مصوبه شماره ۲۵۲۵۴/ت/۵۷۶۹۷ هـ مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۰۸ هیئت محترم وزیران، این دستورالعمل برای بناهای درمانی بیمارستانی ابلاغ می شود. رعایت مفاد این ضابطه از تاریخ ۱۴۰۳/۰۷/۰۱ در قراردادهای جدید، برای همه طرح هایی که از محل اعتبارات وجوه عمومی منعقد و یا به صورت مشارکت عمومی خصوصی انجام می شوند، الزامی است و پس از آن، بخشنامه های زیر، فاقد اعتبار می باشند:

ردیف	عنوان	شماره بخشنامه	ابلاغ	تاریخ اعتبار
۱	ضوابط تعیین سطح زیربنای بیمارستان های عمومی (۲۵۱ تا ۳۵۰ تخت کل)	۱۰۰/۸۸۴۳۲	۱۳۸۷/۰۹/۲۰	۱۴۰۱/۰۶/۳۱
۲	ضوابط تعیین سطح زیربنای بیمارستان های عمومی (۱۸۱ تا ۲۵۰ تخت کل)	۱۰۰/۸۸۴۴۰	۱۳۸۷/۰۹/۲۰	۱۴۰۱/۰۶/۳۱
۳	ضوابط تعیین سطح زیربنای بیمارستان های عمومی (۱۱۱ تا ۱۸۰ تخت کل)	۱۰۰/۸۸۴۳۵	۱۳۸۷/۰۹/۲۰	۱۴۰۱/۰۶/۳۱
۴	ضوابط تعیین سطح زیربنای بیمارستان های عمومی (۶۶ تا ۱۱۰ تخت کل)	۱۰۰/۸۸۴۲۵	۱۳۸۷/۰۹/۲۰	۱۴۰۱/۰۶/۳۱
۵	ضوابط تعیین سطح زیربنای بیمارستان های عمومی (۴۸ تا ۶۵ تخت کل)	۱۰۰/۸۸۴۴۹	۱۳۸۷/۰۹/۲۰	۱۴۰۱/۰۶/۳۱

- به موجب این دستورالعمل و برای پیش بینی بودجه مربوط به طراحی، ساخت و بهره برداری (شامل نگهداری و تعمیر) بیمارستان ها، سطح کل بنا، به ازای هر تخت مطابق جدول زیر و به صورت ناخالص در نظر گرفته می شود:

سرانه ناخالص فضایی به ازای هر تخت در محاسبه مترآژ سطوح بیمارستانی		
توضیحات	سرانه مورد نیاز (متر مربع)	تعداد کل تخت بیمارستان
	۱۲۰	۶۴
	۱۱۰	۱۰۰-۱۲۰
بیمارستان های آموزشی	۱۰۵	۱۶۰ به بالا

- ضروری است تا مشاوران بر اساس نظام سطح بندی سلامت و ضوابط نظام فنی و اجرایی، پروژه های بیمارستانی را با در نظر گرفتن نظرات و نیازهای بهره بردار، متناسب با شرایط و اقلیم منطقه مورد نظر، بهره گیری حداکثری از مصالح ساختمانی بومی منطقه و با رعایت استانداردهای لازم به صورت بهینه طراحی و بر کیفیت ساخت آنها نظارت کنند.

بخشنامه به دستگاه های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران

شماره: ۱۴۰۳/۲۵۶۹۰۲

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۵/۳۰

موضوع: ضوابط بناهای درمانی بیمارستانی

- در شرایط خاص محیطی و اقلیمی و در صورت تایید گزارش توجیهی پروژه توسط امور سلامت و رفاه اجتماعی سازمان برنامه و بودجه کشور، اعداد جدول این دستورالعمل تا پنج درصد قابل افزایش است. همچنین، برای ساخت و سازهای بخش خصوصی، محدودیت های جدول یادشده، فقط جنبه راهنما دارد.
- از ساخت و ساز بیمارستان ها و بناهای درمانی در حریم گسل، زمین لغزه، مسیل و رودخانه و در محل خاک های دستی و سست (در تپه ماهور و کوهستان) باید اجتناب شود. با این وجود، در موارد خاصی که منطقه شیب پایدار و یا خاک سست دارد، مشاور ذی صلاح می تواند با مسئولیت و با مطالعه لازم، پس از تحکیم یا بهبود مشخصات خاک بستر، به انجام عملیات اجرایی، اجازه دهد.
- زمین بیمارستان در محدوده قانونی شهر، باید نزدیک به قطب جمعیت بهره بردار و با فاصله مناسب و ایمن از یکی از بزرگراه های اصلی و یا خیابان های اصلی و عریض شهر واقع شده و توزیع عادلانه قرارگیری بیمارستانها در سطح شهر لحاظ شود به طوری که به ویژه در مواقع بحران، مردم از هر نقطه شهر به سهولت به خدمات مربوط در سطح شهر، به صورت بی وقفه دسترسی داشته باشند.
- باید در جانمایی بیمارستان ها، حریم های ایمن مربوط به کارگاه های صنعتی آلوده کننده محیط، پادگان های نظامی، فرودگاه ها، پایانه های قطار، اتوبوس و کامیون، پاسگاه های پلیس و نیروی انتظامی، ایستگاه ها و دکل های گیرنده و فرستنده امواج مخابراتی، رادیویی، تلویزیونی، مدارس و فضاهای آموزشی غیر درمانی، ورزشگاه ها، تصفیه خانه های فاضلاب، جایگاه های ارائه سوخت، پالایشگاه ها و مخازن سوخت، خطوط انتقال انرژی نظیر دکل های فشار قوی برق، لوله های نفت، گاز و مواد آتشزا، کانال های آب و فاضلاب و مانند آن رعایت شود.
- لازم است تا هنگام طراحی بیمارستان ها به هزینه ها و مشکلات بهره برداری بیمارستان ها توجه جدی شود. لذا، توصیه می شود تا تعداد طبقات برای طراحی و ساخت بناهای درمانی در مراکز جمعیتی با تراکم کمتر از ۳۰ نفر در هکتار، به دو طبقه محدود شود تا از هزینه های تاسیسات ساختمان های مرتفع در هنگام بهره برداری اجتناب گردد.

بخشنامه به دستگاه های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران

شماره: ۱۴۰۳/۲۵۶۹۰۲

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۵/۳۰

موضوع: ضوابط بناهای درمانی بیمارستانی

- رعایت بخشنامه شماره ۹۶/۱۳۳۴۵۸۶ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۲۱ با عنوان «کنترل مصالح ساختمانی در برابر آتش» و سایر ضوابط مربوط پیشگیری و اطفای حریق و دود این سازمان، الزامی است.
- در بناهای درمانی، رعایت ضابطه شماره ۸۱۶ با عنوان «دستورالعمل طراحی لرزه ای سازه و اجزای غیرسازه ای بیمارستانها بر اساس عملکرد» و مفاد آن در مورد تغییر مکان مجاز جانبی نسبی طبقات، الزامی است. به همین جهت و برای مهار نیروی زلزله، استفاده از قاب خمشی به تنهایی مجاز نیست. در عین حال در هنگام طراحی و اجرای پروژه های مربوط، باید از تمرکز تنش روی پی ها و نشست نامتقارن اجتناب شود.
- رعایت ضابطه شماره ۷۱۴ با موضوع «دستورالعمل طراحی سازه ای و الزامات و ضوابط عملکردی و اجرایی نمای خارجی ساختمانها» نسخه ۱۴۰۱ و اصلاحات بعدی آن الزامی می باشد.
- مطابق تعریف استاندارد ۲۸۰۰ با عنوان «آیین نامه طراحی ساختمانها در برابر زلزله»، لازم است تا طراحی و ساخت بناهای با کاربری درمانی و بیمارستانی، از لحاظ گروه بندی بر حسب نظم کالبدی، از نوع منظم باشد. همچنین در این ساختمانها، باید نامنظمی هندسی به ۱۰ درصد طول پلان در هر جهت، محدود شود.
- امور نظام فنی و اجرایی دریافت کننده نظرات و پیشنهادهای اصلاحی در مورد مفاد این دستورالعمل بوده و اصلاحات لازم را اعلام خواهد کرد.

سیدحمید پورمحمدی